

LEBBEYK ALLAH'IN DAVETİNE CEVAP VERME ŞEREFİ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ حَمْدًا كَثِيرًا طَيِّبًا مُبَارَكًا
فِيهِ عَلَى كُلِّ حَالٍ وَفِي كُلِّ حِينٍ. وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ
عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَمَنْ تَبِعَهُ
بِإِحْسَانٍ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ.

*el-Hamdü li'l-lâhi Rabbi'l-âlemîne
hamden kesîran tayyiben mübâreken fîh. Alâ
küllî hâlin ve fî külli hîn. Ve's-salâtü ve's-
selâmü alâ seyyidinâ Muhammedin ve alâ âlihî
ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ
yevmi'd-dîn. Emmâ ba'd.*

Değerli kardeşlerim! Allah umrelerinizi
kabul eylesin.

a. Allah'ın Misafirleri

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*
Efendimiz şöyle buyuruyor:

وَفْدُ اللَّهِ ثَلَاثَةٌ: الْغَازِي وَالْحَاجُّ وَالْمُعْتَمِرُ.

Vefdu'l-lâhi selâsetün. el-Gâzi ve'l-hâccu
ve'l-mu'temiru. “Allah'ın kabul ettiği
heyetler, misafirleri üçtür.” Birisi; el-gâzî

“Cihad eden insan.” İkincisi; el-hâcc.
“Hacceden insan.” Birisi; el-mu'temiru umre yapan insan. Arapça'da vefd “Mühim bir görev için bir yerden bir yere giden görevli heyet” demektir.

Allahu Teâlâ hazretleri umre yapanları böyle bir şerefli görevle, resmi bir görevle ziyarete gelmiş değerli heyet üyeleri olarak kabul buyuruyor. Çok büyük bir şeref... Gaziler de, haccedenler de, umre yapanlar da böyle. Bunların en zor olanı gaza yapmaktır, cihat yapmaktır. Bir kere cihat hanımlara mecburi değil erkeklere mecburi. Her zaman olmuyor. İnsan istese de; “Ben gazi olayım.” dese bile her zaman olamıyor.

Hac da her zaman olmuyor. Senenin belli bir mevsiminde oluyor. İnsan o mevsimde değilse hac da yapamıyor ama umre çok güzel bir fırsat.

Peygamber Efendimiz;

دَعَاهُمُ اللّٰهُ، فَأَجَابُوهُ، وَسَأَلُوا اللّٰهَ، فَأَعْطَاهُمُ

Deâhümü'l-lâhu fe-ecâbûhu. “Allah onları huzuruna çağırdı onlar da davete icabet edip geldiler.” diyor. *Ve seelûhü* “Ve dualar edip

Allah'tan istediler.” *Fe-a'tâhüm.*¹

“İstediklerini verdi.” Vereceği kesin olduğu için mâzî sîgasıyla söylüyor. Kesin böyle olacağından dolayı ifade mâzî sîgasıyla geçiyor. “İsterlerse verecek.” demiyor. “İsteyince verdi.” diyor.

b. İbrahim A.S

Demek ki; duaların makbul olduğu bir yerdeyiz ve şerefli bir makamdayız, elhamdülillah. Allah çağırmış. Nuh Tufanı Kâbe-yi Müşerrefe'yi örttükten sonra, Hz. Âdem zamanındaki hali kumlar altında kaldığı için Allahu Teâlâ hazretleri İbrahim *aleyhisselam*'a emretti ve o da oraya geldi. Kur'ân'ı Kerîm'de İbrahim *aleyhisselam*'ın duası var. Buyuruluyor ki;

رَبَّنَا إِنِّي أَسْكَنْتُ مِنْ ذُرِّيَّتِي بِوَادٍ غَيْرِ ذِي زَرْعٍ
عِنْدَ بَيْتِكَ الْمُحَرَّمِ

Rabbenâ innî eskentü min-zürriyyetî bi-vâdin ğayri zî-zer'in inde beytike'l-muharrem. “Ben evlatlarımdan, zürriyetimden bir kısmını hanım ve çocuğumla

¹ Abdürrezzak, *Musannef*, V, 4, r. 8803.

beraber ekin, mahsul yetişmeyen, ekimsiz, yeşilliksiz bir vadide senin muhterem mâbedinin yanında iskân ettim.”² diyor.

Halbuki Hacer validemizi gönderdiği zaman biliyordu ki ortada hiç iz, eser yoktu; hiçbir emare yoktu. Burası bir kumluk vadi halindeydi. Hacer validemizi küçük çocuğuyla bırakmış ve süratle gitmeye başlamıştı. Hacer validemiz arkasından;

“Yâ İbrahim! Çocukla beni bırakıp nereye gidiyorsun, bunu Allah mı emretti?” deyince;

“Evet, Allah emretti.” demişti.

Uzaklaşıp da yükseğe çıktığı zaman dönüp ellerini açıp böyle dua etmişti; *Rabbenâ* “Ey bizim hepimizin Rabbi! Ailemizin, fertlerimizin, bıraktığım hanımımın, çocuğumun, hepsinin Rabbi olan Rabbimiz!” *Innî eskentü*. “Ben iskân eyledim, yerleştirdim.” *Min zürriyyetî*. “Evlatlarımdan bir kısmını” ‘*Min ba’diye*’ “Hepsini getirmedi.” Sadece Hacer validemizle, İsmail *aleyhisselam*’ı getirdi. “Zürriyetimden bazı kimseleri buraya iskân ettim.” İskân

ediyor, oraya bırakıyor. *Bi-vâdin*. “Bir vadiye ki” *gayri zî-zer’ın*. “Ekini yok, bahçesi yok, bağı yok.” Binası yok, kumluk. Etrafı taşlık; Safâ tepesi, Merve tepesi, Ebu Kubeys dağı. Zaten bu mıntıka, binlerce tepeden müteşekkil.

İnde beytike’l-muharrem. “Senin muhterem evinin yakınına, sana ibadetgâh olarak yapılmış, mübarek mâbedin yakınına iskân ettim.” Ortada bir şey yok. Neden? Çünkü Nuh Tufanı’ndan sonra örtülmüş, görünmez hale gelmiş. Ama yerini Allah bildiriyor; o da biliyor. Evlatlarını bıraktığı yerin mahiyetini de biliyor, ileride ne olacağını da biliyor. Daha Kâbe bina olmadı. İbrahim *aleyhisselam* binayı ne zaman yaptı? Hacer validemizden olma oğlu İsmail büyüdü, delikanlı oldu o zaman Allahu Teâlâ hazretleri bina yapılmasını emretti ve kazmaya başladılar.

وَإِذْ يَرْفَعُ إِبْرَاهِيمُ الْقَوَاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ وَإِسْمَاعِيلُ
رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

Ve iz yerfeu İbrâhîmu’l-kavâide mine’l-beyti ve İsmâîl. “Hani o günleri hatırla ki ey

Resûlüm! Sana bildiriyorum. Bil ki İbrahim ve oğlu İsmail, evin, Beytullah'ın temellerini yükseltiyordu.” Demek ki kazdığı zaman ana temelleri buldu. Oğlu İsmail ile beraber onun üstüne inşasını yapıyor. Ama küçükken oraya getirdiği zaman her taraf kumluktu, hiç bir şey belli değildi. Bunlar, buraya niçin, ne sebeple geldiğimizi, o mantığı anlatan bilgiler. Binanın tamamlanmasından sonra da Allahu Teâlâ hazretleri buyurdu ki; وَأَذِّنْ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ *Ve ezzin fi'n-nâsi bi'l-hacci* “İnsanların arasında seslen, hacetmelerini bağırarak ilan et!”³ dedi

Rivayetlere göre Allahu Teâlâ hazretleri böyle emredince İbrahim *aleyhisselam* demiş ki; “Yâ Rabbi! Benim sesim nereye kadar gider? İnsanlara sesimi nasıl duyurabilirim?” Evet, burada birkaç Cürhum kabilesi gelip izinsiz yerleşmiş orası köy gibi bir yerleşim yeri olmuştu ama davet edilenler onlar değil, beyti hacetmek zorunda olanlar uzakta. “Uzak diyardaki insanlara ben nasıl duyurayım? Şam'dakine, Irak'takine, Mısır'dakine,

Bahreyn'dekine nasıl duyurayım!" diye soruyor.

O zaman Allahu Teâlâ hazretleri - rivayetlerde belirtildiğine göre- buyurmuş ki; "Yâ İbrahim! Sen seslen! Seslenmek, ilan etmek senden, duyurmak benden." Cenâb-ı Hak her şeye kâdir.

Hz. Ömer *radıyallahu anh* minberde cuma hutbesi okuyorken; "Yâ Sâriye! Dağa, dağa doğru git!" diye seslendi. Sâriye -İran tarafına savaş için gönderdiği komutan- orada, gazada; mescitte değil. "Dağa doğru git!" diye seslendi. Medine'de de mescidin etrafında dağ yok. En yakın Uhud dağı; o da uzakta, "Ey Sâriye! Dağa doğru!" dedi. Sâriye İran'da düşmanla çarpışan, İslâm ordularının komutanı; bu sesi duydu, dağa doğru çekildi. Çünkü düşman onları arkalarından dağ ile çevirip imha etmek istiyordu. Dağa doğru çekilince kendisini muhasara olmaktan kurtarıp çarpıştı. Allah onu düşmana karşı galip eyledi, zafer kazandırdı. Ama Medine'den İran'a sesi duyuran Allah'tı. Hz. Ömer'e o kadar uzağı gösteren de Allah, Hz. Ömer'in sesini oraya kadar duyuran da Allah.

Allahu Teâlâ hazretleri insanları hacca davet ettiği için; “Ey insanlar! Allah sizlere o beytini, beytullahını, mâbedini ziyaret etmenizi emrediyor.” diye İbrahim *aleyhisselam*’ın bu seslenmesini, davet etmesini emrettiği için hacılar ve umreciler bu davete icabet olarak geliyor. Ve *lebbeyk* çağırın birinin çağırmasına cevaptır. Türkçe’de biz Ahmet, Ayşe diye seslendiğimiz zaman o ne der? “Buyur!” der. *Lebbeyk* buyur gibi bir söz. *Lebbeyk* ne demek? “Kat kat buyur, katmerli katmerli buyur, tekrar tekrar emrindeyim!” demek. “Tamam, duydum, geliyorum.” demek. Birisinin çağırmaya cevabı *lebbeyk*’tir.

Cenâb-ı Hak emrettiği ve çağırıldığı için geliyoruz. Binaenaleyh sizler ve buraya halis niyetle helal malla gelip ziyaret edenler hep Allah’ın davetlisi olarak geliyorlar. Onun için hadîs-i şerîfte *vefdullah* buyuruyor. Yani sizler ve biz, Allah’a gelen yüksek vasıflı elçi heyetler gibiyiz

Onun için çok şerefli bir ibadet yapıyoruz. Hem de hacca göre kolay bir ibadet yapıyoruz. Hac çok kalabalık olduğundan, çoluk çocukla

hac ibadetini yapmak daha da zor. Çünkü sıkışık, izdiham var, yer bulmak daha zor, fiyatlar daha fazla. Gidiş gelişler, ulaşım, iletişim çok çok daha zor. Ama işte Cenâb-ı Hak böyle ferah bir zamanda, rahat bir şekilde gelmeyi de aynı şerefli ziyaret olarak yahut davete icabet olarak kabul buyuruyor. İnsan isterse, dua ederse, bir şey talep ederse istediğini de vereceğini buradan öğrenmiş oluyoruz.

Duaların kabul olduğu bir zamanda ve yerdeyiz. O halde gönüllerimizin muratlarını isteyelim. İnsanın kendi muradını istemesi hakkıdır. Ama bir müslüman kimse, bir kardeşine Allah rızası için dua ederse en çabuk kabul olan, en süratle kabul olan dua odur. Onun için Allah; “Eğer kardeşlerinizin sorunlarını, meselelerini, dertlerini biliyorsanız onlar namına dua edin.” diyor “Yâ Rabbi! Şu kardeşimin şöyle bir derdi var, sen ona yardımcı ol!” diye dua edin. Çünkü hem burası duaların kabul olduğu yer hem de kardeşe yapılan dua çok süratle kabul olunan bir dua. Bir insan; “Ben ona dua edeceğim, onu kayıracağım da ben ne olacağım?” derse onun da cevabı şu; “Bir müslüman, bir

müslüman kardeşi için dua edip bir şey isterse baş ucunda bir melek; *Âmîn ve leke mislühû* der. Ne demek? Bir melek; “Âmin, kabul et Yâ Rabbi!” der ve ekler: “İstediğın gibisini Allah sana da versin.” Meleğın duasını Allah reddetmez. Demek ki kardeşine isteyince kişi kendisi de mahrum kalmıyor.

Allahu Teâlâ hazretleri kulların birbirleriyle muhabbet etmesini sevdiğinden böyle lütfetmiş; teşvikler, ödüller koymuş. Kullar biraz menfaatçi oldukları için ödüller koymuş. Beytullah’a gelen, orada namaz kılan yüz bin misli sevap alıyor. Türkiye’de öğle namazı kılıyorsunuz, bir sevap alıyorsunuz; burada kılıyorsunuz, yüz bin kat fazlasını alıyorsunuz. Orada bir oruç tutuyorsunuz, burada yüz bin kat fazlası. Hac için bir adım atıyorsunuz, bir adıma yedi yüz Mekke hasenesi veriliyor. Hasene mâlum Uhud dağı gibi çok büyük bir sevap. “Yâ Resûlallah! Mekke hasenesi nedir?” diye soruyorlar, “Yüz bin misli” diye cevap veriyor. O bir adımına yedi yüz Mekke hasenesi, -yedi yüz çarpı yüz bin, yetmiş milyon hasene- veriliyor.

Onun için; buraya gelirken, burada hazinenizi tüketseniz, bütçenizin dibi delinse, içinde hiçbir şey kalmasa bile burada bir namazda kârlı çıkıyorsunuz. Burada bir kere namaz kılmakla iş bitiyor.

Yalnız şöyle de bir husus vardır. Sevaplar çok büyük mükâfâtlarla taltif olunduğu gibi hatalar da çok büyük cezalarla cezalandırılır. Bunun için insanın oturmasına, kalkmasına, sözüne; kırıcı, üzücü, ezici olmamaya, Allah'ın hoşuna gitmeyecek bir iş yapmamaya son derece dikkat etmesi lazım. Hatta gönlünden kötü bir şey bile geçirmemesi lazım. Duyuyoruz; bazı arkadaşlar bazı arkadaşlardan şikâyetçi. Halbuki ben o şikâyetçi olan arkadaşların durumlarını biliyorum, onların bilmedikleri durumlarını biliyorum; şikâyetleri haklı değil. Haksız yere şikâyetlenmek suizandır. Suizan ise günahdır. İşte şeytan aldattı. Buraya sevap için gelmiş olan bir müslümanı tuzağına düşürdü, aldattı. Çünkü suizan ediyor. “Şu fena, şunu şu maksatla yapıyor.” Değil; o maksatla değil. Ben biliyorum, şahidim; o anlattığı konu da öyle değil, başka bir sebebi var. Suizan etmeyecek. Kendisine yapılan şeye sabır gösterecek.

Çünkü Allah sabredenleri sever. Herkesin iyiliğini isteyecek, lehine dua edecek; bunların büyük sevapları var. Onun için burada oturmanıza, kalkmanıza, hareketlerinize dikkat edin ve kızmamaya, öfkelenmemeye dikkat edin.

Babam ve iki ağabeyim karayoluyla hacca geliyorlar. Yirmi otuz kişilik bir kabile, otomobiller var. Tabi babam yaşlı. Yola çıktıkları zaman İskenderun'a gelmeden, iki kardeşime; "Hac yolculuğu imtihandır. Aman şeytan aranızı açıp da sizi kavga ettirmesin, evlatlarım çok dikkatli olun!" demiş. "Daha Adana'yı geçtik, İskenderun'a vardık; kafilede kavgalar başladı." diye ağabeyimler anlatıyor. Halbuki mühim şeyler değil.

Allah indinde dünyanın bir sineğin kanadı kadar değeri yok. Bir sinek ölmüş, camın önünde kurumuş. Canlı bile değil. Sineğin yağın çıkarmak isteyen, belki yağın düşünüp de "Ticari bir fayda var." der ama sineğin yağı da kalmamış, sadece kanadı kalmış. Dünyanın bir sineğin kanadı kadar bile kıymeti yok ki içindeki bir şey büyütölsün de böyle büyük sevapların kaçmasına sebep yapılsın.

Belki benim bu konuşmayı İstanbul'dan yapmam lazımdı. "Aman dikkat edin!" diye ikaz etmem, size ulaştırmam lazımdı. İskenderun'da kavga başlamış. Yolda şeytan işini başarmış, müslümanları birbirine düşürmüştü. Ben de kara yolculuğuyla bir haccımı hatırlıyorum. Hacılar haclarını yaptılar, tertemiz dönüyorlardı, Adana'da, aralarında bir kavga çıktı; "Kalalım." "Hayır! Gidelim." "Oturalım." "Hayır! Eski yola devam edelim." hikâyesi.

Şeytan insanı böyle çok basit, bilinen konularda aldatabiliyor. Aldatır, şaşırtır, kendisine uydurur. Onun için çok dikkat etmemiz, çok affedici olmamız, kusurları görmeyici, hayırları söyleyici olmamız lazım. Zamanın kıymetini bilmek, buradaki vakitleri boşa geçirmemek, çok duacı olmak lazım; çünkü dua, namaz, oruç ibadettir. Dua? Dua da ibadettir, sükût da ibadettir. Tefekkür de ibadettir. İbadetlerin çeşitleri var. Hiç kimsenin aklına gelmeyen şekilleri var. Allah rızası için, dinî bir sebeple, iyi bir maksatla sükût ediyorsa ondan bile sevap alıyor. Sükût etmekten bile sevap alıyor; o da ibadet oluyor. Burada dua ibadettir. Sabahtan

akşama kadar dua ile meşgul olsa; “Yâ Rabbi! Ben senden hayır istiyorum, âfiyet istiyorum. Hem kendim için hem kardeşim için istiyorum. Hem arkadaşım, hem babam, hem dedem için istiyorum.” dese Allah bıkar mı? Hayır! Allahu Teâlâ hazretlerinin hazineleri sonsuz olduğundan Cenâb-ı Hak evinde dua edilmesini sevdiğinden ne kadar isterse istesin, istenenlerin hepsini verse tükenecek bir şey olmadığından hiç böyle bir endişeye mahal yoktur. Çok çok dualar edin. Ümmet-i Muhammed’e umumi dua edin. “Umumî olarak, Allah Ümmet-i Muhammed’i iyi eylesin!” diye, derece derece kendinize, yakınlarınıza, anne babanıza dua edin. Sonuç itibariyle herkes istifade etsin.

c. "Keşke Kardeşlerime Kavuşsaydım"

Diğer bir hadîs-i şerîfi okuyayım. Bu sayfayı açmıştım, kurayla çıkmıştı. Buradan onun için okuyorum. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki;

وَدِدْتُ أَنِّي لَقَيْتُ إِخْوَانِي قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ أَلَسْنَا
إِخْوَانَكَ قَالَ أَنْتُمْ أَصْحَابِي وَإِخْوَانِي قَوْمٌ يَجِيئُونَ

مِنْ بَعْدِي يُؤْمِنُونَ بِي وَلَمْ يَرُونِي ثُمَّ قَالَ يَا أَبَا بَكْرٍ
أَلَا تُحِبُّ قَوْمًا بَلَغَهُمْ أَنَّكَ تُحِبُّنِي فَأَحْبُوكَ بِحُبِّكَ
إِيَّايَ فَأَحِبَّهُمْ أَحَبَّهُمُ اللَّهُ.

*Vedittü ennî lakiytü ihvânî. Kâlû: Yâ Rresûlallâh! Elesnâ ihvâneke? Kâle: Entüm ashâbî ve ihvânî kavmün yecîûne min ba'dî, yû'minûne bî ve lem-yeravnî. Sümme kâle: Yâ Ebâ Bekrin elâ tuhibbü kavmen beleğahüm enneke tuhibbünî, fe-ehabbûke bi-hubbike iyyâye fe-ehibbehüm ehabbehümü'l-lâhü.*⁴
Ravâ Ibnu Asâkîr an Berâ b. Âzib radiyallahu anh.

Bu hadîs-i şerîfi de Medine ziyaretiniz sebebiyle sizin güzelliğınızı ve duygularınızın mükâfâtını anlatmak için okuyorum. Peygamber Efendimiz buyurmuş ki; *Vedittü ennî lakiytü ihvânî*. Peygamber Efendimiz bir gün; “Keşke kardeşlerime bir kavuşsaydım, ihvanıma kavuşsaydım!” demiş. Ashâb-ı Kirâm da; *kâlû* “Dediler ki;” *Yâ Rresûlallâh! Elesnâ ihvâneke?* “Senin ihvanın, kardeşlerin biz değil miyiz?” *Inneme'l-mü'minîne ihvetün.*

“Müslümanlar birbirlerinin kardeşidir.” “Biz senin kardeşin değil miyiz ki böyle diyorsun. İşte karşıdayız.” demek istemişler. *Kâle: Entüm ashâbî*. Efendimiz tabir olarak ayırmış; “Siz benim ashabımsınız; ihvan dediğim kimseler değilsiniz.” Ümmetin en yüksek, en sevaplı tabakası Peygamber Efendimiz’i gören ashab tabakasıdır. Ashabın en yükseği hangisidir? Hz. Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz’dir, *efdalü ümme*. Sonra hangisidir? Aşere-i mübeşşere’dir.

Peygamber Efendimiz hayatında on kişiyi ismen “Sen cennetliksin.” diye müjdeledi. *el-Aaşeretun mübeşşerü min-cenneti*. Mescitlerin duvarlarına isimleri yazılı olan kimseler; bazıları tam bazıları eksik. Dört halife onlar içinde. Ondan sonra hangileri? Bedir harbine iştirak edenler. O da çok büyük şeref çünkü tehlike varken o harbe katılmışlardır.

“Siz benim ashabımsınız; ihvanım değilsiniz.” diyor. Elbette kötülemek için söylemiyor; iki tabiri ayırmak için söylüyor. “Benim ihvanım dediğim kimseler sizler

değilsiniz, sizin sıfatınız isminiz ashab; siz benim ashabımsınız.”

Ashap ne demek?

“Kişinin sohbetinde bulunan kimseler” demek. Onlar Peygamber Efendimiz’le konuştular, onun konuşmasını duydular, meclislerinde bulundular; onun için o ismi alıyorlar. Sohbet şerefine erdiler. *İhvânî*. “Benim kardeşlerime, ihvanıma gelince;” *Kavmün yecîûne min ba’dî*. “Benim vefatımdan sonra dünyaya gelecek, benden sonra gelecek olan insanlardır.” *Yü’minûne bî ve lem yeravnî*. “Beni görmedikleri halde bana inanan insanlardır. Benim devrimde değil; benden sonra gelip bana inanan insanlardır.” Bizler de onlardanız. Biz de Resûlullah Efendimiz’in -inşallah kabul ederse ne mutlu bir nimet- “İhvanım! Ah onlara kavuşsaydım!” dediği, sevdiği insanlarız. Niçin seviyor? Resûlullah’ın çağında yetişmediği halde, mübarek cemalini bizzat hayatında görmediği halde; “Allah’ın Resûlüdür. *Eşhedü enne Muhammeden abdühû ve resûlühû*” diye inanıyor, seviyor, bağlanıyor, ümmeti oluyor. İşte onu görmeden oluşan o bağlılık ve

sevgiden dolayı Peygamber Efendimiz de onları seviyor. Sonra Ebû Bekir es-Sıddîk hazretlerine dönmüş, demiş ki: *Elâ tuhibbû*. “Sevmez misin? *Kavmen* “Bir takım insanları ki” *Beleğahüm enneke tuhibbünî* . “Onlar duymuşlar, onlara haber, rivayet gitmiş ki; Ey Ebû Bekir! Sen beni seven bir insansın.” *Ferahabbüke bi-hubbike iyyâye* “Sen beni seviyorsun diye onlar da seni seviyorlar. Sen onları sevmez misin?” “Sen iyi ashabımsın, beni seviyorsun diye duymuşlar da seni seviyorlar, sen o kimseleri sevmez misin?” Elhamdülillah biz onlardanız. Ebû Bekir es-Sıddîk Efendimiz’i severiz, başımızın tâcı. *Ferahibbehüm*. “Sen onları sev!” *Ehabbehümü’l-lâh* “Allah da onları sevsin!”

Peygamber Efendimiz bu hadisi söyledikten sonra Ebû Bekir es-Sıddîk Efendimiz hakkında da özel bir iki cümlesi olmuş. O da bize yarıyor çünkü bizim yolumuzun serveri Peygamber Efendimiz’den sonraki zât Ebû Bekir es-Sıddîk Efendimiz’dir. Peygamber Efendimiz, Ebû Bekir es-Sıddîk, Selmân-ı Fârisî... Silsilemizin başındaki ilk iki mübarek isim cennetlik. Maalesef bazıları Ebû Bekir es-Sıddîk Efendimiz’e, Ömerü’l-Fâruk

Efendimiz'e kızıyor, isyan ediyor. O mübarekler Allah'ın iyi kulları olmasaydı Allah *celle celâlüh* onlara Peygamber Efendimiz'in türbesinde yatmayı nasip eder miydi? Kendisinin sevmediği bir kimseye Peygamber Efendimiz'in odasında, türbesinde, kabrinde komşusu olmayı nasip eder miydi? Sevmediği kimse olsaydı savurur atardı alimallah. Peygamber Efendimiz'in kabri şurada, Ebû Bekir es-Sıddîk Efendimiz'in kabri yanında. Ömerü'l-Fâruk Efendimiz'in kabri onun yanında, ya Ebû Bekir es-Sıddîk Efendimiz'in hizasında ya da biraz daha gerisinde. Turna kuşlarının uçuşu gibi yan yana yerleştirilmiş kabir. Ya da ikisi aynı hizaya yerleştirilmiş. Elhamdülillah onu da ziyaret nasip oldu. Biz oradan geliyoruz, size de nasip olacak inşaallah. Medine-i Münevvere'de diğer arkadaşlarımızla da görüştük. İşte siz de öyle mübarek bir yere gidiyorsunuz. Allahu Teâlâ hazretleri ziyaretlerinizi kabul etsin. Hepinizi, hepimizi Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz'in şefaatine erdirsin. Sünnetine sımsıkı yapışmayı, sarılmayı nasip etsin. Onun sünnetine sımsıkı yapışmak demek Peygamber Efendimiz'in yolundan gitmek demek, tam

onun istediği gibi bir müslüman olmak demek. Sünnetin zıddı bid'attir. Dinde sonradan çıkmış hususlar; onlar bid'at. Bid'at yolundan gitmeyip Efendimiz'in yolundan gitmeye *Ehl-i Sünnet* derler. Biz elhamdülillah Ehl-i Sünnet'iz, Efendimiz'in hadîs-i şerîflerini okuyoruz; ona bağlıyız. Allahu Teâlâ hazretleri Peygamber Efendimiz'in şefaatine bizi nail eylesin. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki; "Vefatımdan sonra benim kabrimi ziyaret eden, hayatımda beni ziyaret etmiş gibidir." Medine-i Münevvere'ye gider gitmez hemen tertemiz yıkanın, güzel kokuları sürün; öyle gidin.

d. Ağız ve Diş Sağlığı

Üçüncü bir hadîs-i şerîf okuyup konumu tamamlayacağım.

Peygamber Efendimiz buyurmuş ki:

وَلَمْ لَا يُبْطِئُ عَنِّي، وَأَنْتُمْ حَوْلِي لَا تَسْتَنُونَ، وَلَا
تَقْلَمُونَ أَظْفَارَكُمْ، وَلَا تَقْصُونَ شَوَارِبَكُمْ، وَلَا تَنْقُونَ
رَوَاجِبَكُمْ.

*Velime lem yübtüü annî ve entüm havlî lâ
testennûne ve lâ tukallimûne azfâarakum ve lâ*

tekussûne şevâribeküm ve lâ tünekkûne revâcibeküm.

*Ravâhu'bnü Abbâs radiyallahu anh enne Rasûlullâh sallallahu aleyhi ve sellem kîle lehû yâ Rasûlullâh! Kad ebde'a anke Cibrîlü kîle hâzâ'l-hadîs.*⁵

Bu hadîs-i şerîfi dikkat edesiniz diye, ikaz olsun diye okuyorum. Peygamber Efendimiz'e sormuşlar ki: “Yâ Resûlullah! Cebrail *aleyhisselam*'ın sana vahiy getirmesi biraz seyrekleşti, bugünlerde gelmedi.” demişler. Bir ara Peygamber Efendimiz de üzüldü. Bunun üzerine *Duhâ* sûresi nâzil oldu. Vahiy gecikince müşrikler; “Rabbi Muhammed'e darıldı. Artık vahiy göndermiyor.” demeye başladılar. Buna *fetretü'l-vahy* deniliyor. Ondandır Cenâb-ı Hak *Duhâ* sûresini indirdi. Ant etti duhâya. *Ve'dduhâ* وَالضُّحَىٰ وَاللَّيْلِ إِذَا سَجَىٰ مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلَىٰ *ve'lleyli izâ secâ, mâ veddeake rabbüke ve mâ kalâ.* “Duhâya and olsun ki; Rabbin seni bırakıp gitmedi, terk etmedi ve sana darılmadı, kızmadı.”⁶ O müşriklerin sözünün

⁵ Ahmed b. Hanbel, I, 243, r. 2181; Beyhakî, *Şu'abu'l-Îmân*, IV, 275, r. 2510; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, VI, 659, r. 17261.

⁶ 93/Duhâ, 1-3.

yalan, yanlış ve ters olduğunu beyan etti. Vahyin seyrek geldiği bir ara, “Bugünlerde neden gelmiyor?” diye sormuşlar. Buyurmuş ki; *Lime yübtıu annî ve entüm havlî*. “Cebrail bana gelmekte gecikiyor, gelmiyor çünkü etrafımda siz varsınız.” *Lâ testennûne*. “Misvaklanmıyorsunuz!” *Istenne*, misvak kullanmak demek; dişleri Efendimiz’in âdeti üzere temizlemek demek.

O yoksulluk devrinde, hurma bile bulamazken, yiyecek, örtünecek şey bulamazken, diş temizliği ve misvak öneriliyor. Bu çok önemli, temizliğin bir parçası. “Çünkü etrafımda siz misvaklanmıyorsunuz.”

İnsan misvaklanmayınca -dişlerini temizlemeyince, fırçalamayınca- ne olur?

Dişlerin üzerinde bir tabaka birikir, ağzı kokmaya başlar. Yanına yaklaştığın zaman ağız kokusundan geri çekilirsin. Dişler çürür. “Etrafımdasınız ve misvaklanmıyorsunuz.” *Eyya velatgalumune ashare tehüm*. “El ve ayak tırnaklarınızı kesmiyorsunuz.” Uzuyor, altı siyahlaşıyor, toz toprak giriyor. Tabii tırnakların altı çok mikrop toplar.

Türkiye’de kadın berberliği yapan bir tanıdığımız vardı. Kadınlara manikür, pedikür dedikleri ayak tırnaklarını usulüyle kesme işlemini de yapıyordu; hasta oldu. Neden? Çünkü bu tırnakların altında çok pislik birikiyor. Mantar, mikrop vesaire doktorların çok iyi bildiği şeyler. “Etrafımdasınız tırnaklarınızı kesmiyorsunuz, dişlerinizi fırçalamıyorsunuz.”

Ve lâ tukallimûne azfârakum ve lâ tekussûne şevâribeküm ve lâ tünekkûne revâcibeküm. “Bıyıklarınızı kısaltmıyorsunuz.” Ağıza giriyor, dağılıyor. “Ellerinizi yıkamıyorsunuz.”

Peygamber Efendimiz, Allah’ın habibi. Habibullah, habiburahman, Rahman’ın en samimi, sevgili kulu. *Seyyidü veledi âdem.* “Âdemoğulları’nın en yükseği.” *Eşrefü’l-mürselîn.* “Peygamberlerin en şerefliisi.” Onda bir şey yok ama etrafındakiler dişlerini fırçalamıyor, bıyıklarının fazlalıklarını almıyor, temizlik yapmıyor, yıkamıyor, tırnaklarını kesmiyor diye melekler gelmiyor. Ağızın pis kokusundan melekler rahatsız olurlar. İnsanın ağızı pis olduğu zaman hafaza

melekleri, amellerini yazan melekler rahatsız olurlar. Soğan, sarımsak gibi kokulu şeyler yenildiği zaman da o melekler rahatsız olurlar. Kötü kokuyu sevmiyorlar, güzel kokuyu seviyorlar. Cebrail *aleyhisselam* da gelmiyor. Pis insanlar, temizlenmemiş insanlar olunca gelmiyor.

İslâm temizliğin her kademesinin üzerinde önemle durur. Bedenin temizliği, namazın farzlarındanadır. Bedenin temizliği, necasetten taharet; yıkanacak, tertemiz olacak. Çevresinin temizliği. *وَتِيَابِكَ فَطَهَّرْ* *Ve siyâbeke fetahhir.*⁷ Elbisesinin temizliği, kalbinin temizliği, mânevî bakımdan kir sayılan "hadesten taharet" temizlenmesi. Abdestini bozduğu zaman kirlenmiş sayılıyor. İslâm temizliğin zâhirî, görünen ve bâtınî, iç dünya ile ilgili her çeşidini emretmiştir. Dişler fırçalanır, tırnaklar kesilir, koltukların altlarında kıllar bırakılmaz, kesilir. Çünkü onlar uzadığı zaman birkaç defa terlenince korkunç bir koku olur. Kasık aralarının temizlenmesi vesaire çok önemlidir. Gusül abdesti almak suretiyle her türlü temizliğinize

⁷

74/Müddessir, 4.

dikkat edin. Tüm bunların üzerine ilaveten Peygamber Efendimiz'in türbesini ziyaret ederken maddî temizliğin yanında inşaallah bir de mânevî temizlik olsun diye gusül abdesti almak suretiyle her türlü temizliğinize dikkat edin. Medine-i Münevvere'ye salât u selâm getirerek girin. Hocamız rahmetullahi aleyh Mehmed Zahid Efendi; "Cuma günleri bin defa Allahümme salli alâ seyidinâ Muhammedin ve âlihi ve sellem de" diye bana emretmişti. Çok salât u selâm edin. Ne kadar çok salavat getirirseniz o kadar iyi olur. Bizim de selamlarımızı arz edin ve bize de dua edin. Bizim duaya çok ihtiyacımız var. Biz de size dua edelim, bizi de duadan unutmayın. Allah hepinizden razı olsun.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

3 Cemâziye'l-Âhir 1421 / 03.09.2000

Medine

[Bütün HAC VE UMRE SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

**SERVER
Kürsü**